

Tyresö den 23 maj 2005

Särskilt yttrande

vid Barn- och Utbildningsnämndens sammanträde den 18 maj 2005

§ Prognos förskoleplatser

Planering av platser sker i undanskymdhet

Det förekommer i princip inga diskussioner i Barn- och utbildningsnämnden (BU-nämnden) när det gäller frågan om våra lokaler för verksamheten räcker till eller inte. BU-nämnden har bara att acceptera hur central planering för lokalförsörjning faller ut och får försöka så gott det går att anpassa lokalerna till de behov som råder. Därefter betalar BU-nämnden hyra och kapitaltjänstkostnader för de lokaler man hyr.

Den politiska planeringen för lokalförsörjningen (sker i en informell grupp som går under namnet Lokalgruppen) är inte direkt framåtsyftande och planerad med marginaler. Under innevarande budgetår har t.ex. BU-nämnden fattat beslut om en investering av tillfälliga lokaler (en paviljong) på Strandskolan. Detta för att klara av ett framtida ökat behov av fler antal elever. BU-nämnden kunde inte påverka en process som i vanliga fall ska ske i kommunfullmäktige i november, d.v.s. den dagen då fullmäktige behandlar drift- och investeringsbudget. BU-nämnden har inte det övergripande ansvaret att tillse att det finns tillräckligt med lokaler för verksamheten. Men merkostnaden för paviljongen på Strandskolan var det BU-nämnden som fick betala.

Avveckling av kommunala platser hot mot minskade barngrupper

Den borgerliga majoriteten beslutade under våren 2004 att avveckla ca 45 kommunala platser samtidigt som man beviljade start av 45 nya privata förskoleplatser. Senare återtog majoriteten avvecklingsbeslutet av de kommunala platserna, vilket vänsterpartiet ansåg var riktigt. Ryckigheten är dock ett bevis på att planeringen inte är långsiktig och att utgångspunkten i planeringen tyvärr inte utgår ifrån att det måste finnas "luft" i systemet.

När majoriteten normalt planerar för nya förskoleplatser utgår de ifrån att rådande storlek på barngrupperna ska vara det samma som idag. Normen är alltså dagens barngruppsstorlek. Om antalet barn i åldern 1-5 år minskar, så kallas det för att vi får ett "överskott" av platser. Men om kommunen och de politiska partierna vill minska barngrupperna (vilket vi alla lovade i valrörelsen) kan vi inte planera utifrån dagens norm, utan måste naturligtvis behålla personal och lokaler när antalet barn minskar. Det är på det viset vi kan få utrymme att minska antalet barn i barngrupperna och/eller öka andelen pedagoger per barn. Antagligen behövs det till och med byggas nya förskolor, t.ex. i Skälsåtra. Trollbäcken är ett område som har stor platsbrist. 100 barn i Trollbäcken tvingas idag gå på en förskola som inte ens finns i Trollbäcken.

I vänsterpartiets budgetförslag för 2004 hade vi avsatt 7 miljoner kronor mer än majoriteten för att höja barnomsorgspengen (BOP). Inför 2005 års budget avsätter vänsterpartiet i vårt

budgetförslag avsatt 9,3 miljoner mer till förskolan än majoriteten. Om kommunfullmäktige antagit vänsterpartiets budget för 2004 hade förskolorna getts möjlighet att påbörja minskningen av barngruppernas storlek per avdelning och anställa mer personal. Detta är ett måste för förskolan då situationen har gått över gränsen för vad som är acceptabelt. Våra satsningar skulle ha bidragit till att förskolorna fått en möjlighet att bedriva en bättre pedagogisk verksamhet, där man i högre grad kan ta hänsyn till varje enskilt barn. Kommunen skulle då inte behöva avveckla platser när antalet barn i åldern 1-5 minskar.

Demokratisk styrd förskola ger också en effektiv styrning

Eftersom Vänsterpartiet anser att förskolor och familjedaghem ska bedrivas i offentlig regi accepterar vi inte heller att en eventuell utökning av platser sker på privata förskolor. Vänsterpartiets långsiktiga mål är en kommunal förskoleverksamhet med mångfald och pedagogisk förnyelse och med ett stort inflytande för personal och föräldrar. Den kommunala driftsformen i sig utgör inte ett hinder för dessa initiativ. Det är genom kommunen som alla medborgare har möjlighet att påverka och styra verksamheten. Demokrati, inflytande och kommun är tre ting som är intimt förknippade med varandra. Den borgerliga majoriteten beviljade i investeringsbudgeten den privata förskolan Trollebo ett anslag motsvarande 2,7 miljoner kronor för att bygga ut 20 platser. I prognosen finns nu bara 10 platser angivna. Det betyder att kommunen får gå in och täcka upp för de platser som saknas och det betyder att barngrupperna blir större i den kommunala förskolan. Privata förskolor hindrar ett effektivt lokalutnyttjande, eftersom de bara kan se till sig egen verksamhet och inte till helheten. Kostnaden för det får vi alla skattebetalare vara med och betala.

Ingen demokratisk insyn leder till svårigheter att få fram motförslag

Det ovan nämnda ideologiska perspektivet angående privat verksamhet kan dock leda till vi har för lite platser i "vårt förslag" till planering för förskoleplatser, eftersom vi har svårt att visa på var någonstans alternativplatser till de privata platserna ska finnas. Förvisso kan man resonera att det går att bedriva gemensam förskoleverksamhet i alla de lokaler där det idag bedrivs privat verksamhet. Men vi är medvetna om att det finns brister i en sådan argumentering. Det gäller dock att ha i åtanke att om vänsterpartiet utgjorde en del av en politisk majoritet hade vi haft mycket större tillgång till information om lokalbehov och även aktivt deltagit i planeringen av bygge och användning av lokaler inom kommunen. Idag har vi ett bristfälligt underlag att utgå ifrån. Det redovisas t.ex. inte vilka alternativ det finns förutom det majoriteten förordar. Dessutom har vi inte heller samma tillgång till kunskaper och information om lokaler, eftersom vänsterpartiet blivit utslängda av majoriteten från den s.k. Lokalgruppen (som nu är omvandlad till en informell arbetsgrupp). Visst har majoriteten och allmänheten rätt att ställa krav på ansvar och seriöst agerande från ett oppositionsparti, men det går inte heller att ställa helt orimliga krav på att vi ska ansvara för en helhet när vi inte har tillgång till utredningsresurser och bakgrundsmaterial, så som andra partier har.

För Vänsterpartiet

Mikael Gustafsson (v)

Ledamot i Barn- och utbildningsnämnden